

Vindmøller ved Vålse

Visuelt-landskabelig vurdering af sammenhængen mellem Kippinge Kirke ved opstilling af nye vindmøller i et område ved Vålse

Vindmøller ved Vålse

Visuelt-landskabelig vurdering af sammenhængen mellem Kippinge Kirke ved opstilling af nye vindmøller i et område ved Vålse

Udarbejdet af:

CHRISTIAN ACHERMANN
Landskab & Planlægning
Pasteursvej 24
1799 København

Udarbejdet for:

Hofor A/S
Ørestads Boulevard 35
2300 København S

Illustrationer og fotos (hvor ikke andet er angivet):

CHRISTIAN ACHERMANN
Landskab & Planlægning

Kortgrundlag og geodata:

Indeholder data fra Geodatastyrelsen, januar 2014

Dette dokument er udarbejdet på foranledning af HOFOR, i forbindelse med indledende undersøgelser af mulighederne for opstilling af nye vindmøller ved Vålse, Guldborgsund Kommune.

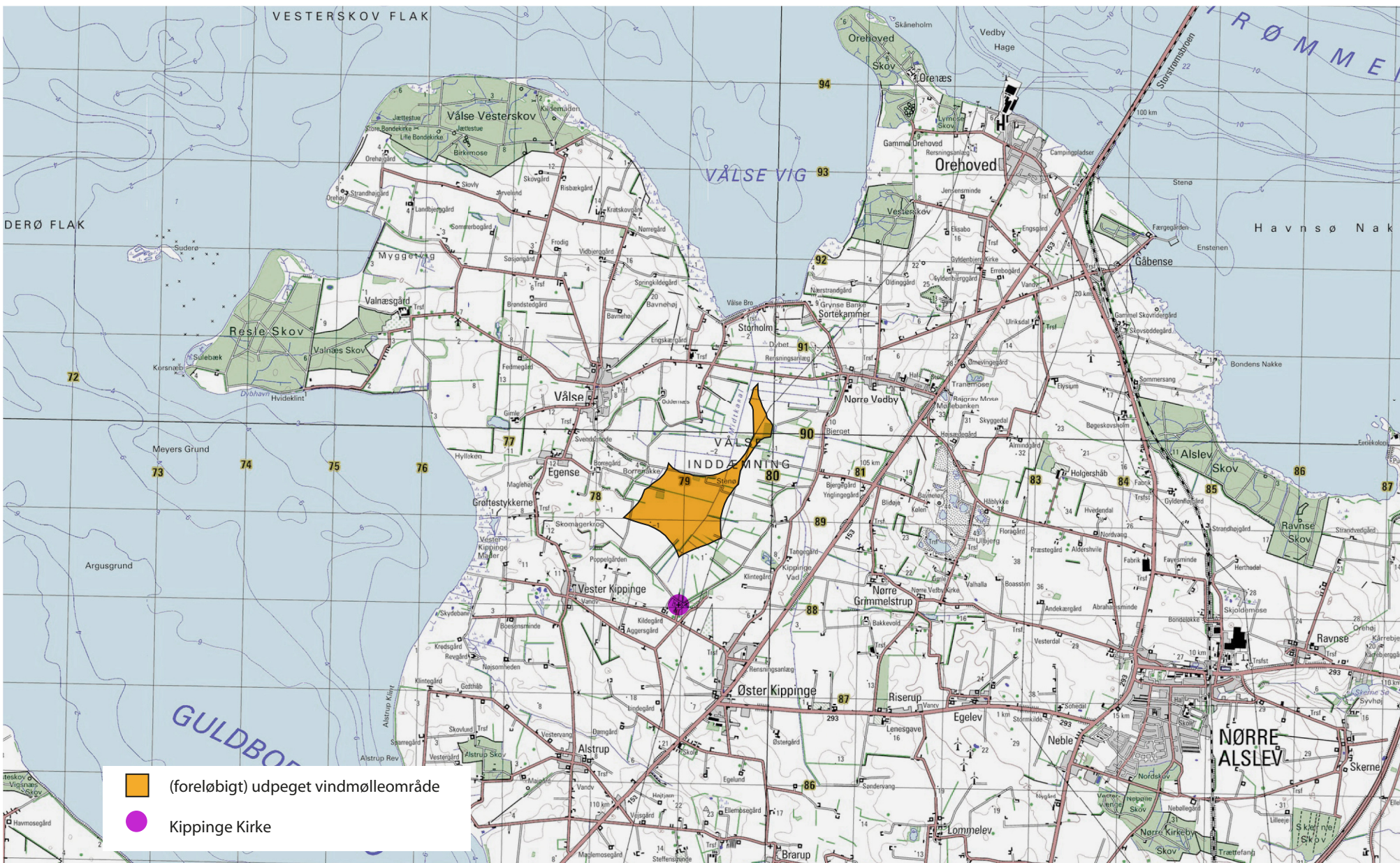
Det potentielle mølleområde grænser tæt op til Kippinge Kirke, som ligger lige syd for området, og med en fuld udnyttelse af området kan den nærmeste mølle komme til at stå indenfor 650-700 meters afstand af kirken.

Formålet med notatet her er at redegøre for de visuelt-landskabelige problemstillinger, der kan være forbundet med opstilling af store vindmøller relativt tæt på kirken. Der er gennemført undersøgelser af ind- og udsynsmulighederne i det lokale landskab omkring kirkeområdet, og der er gennemført visualiseringer, hvor de nye vindmøller kan ses i samspil med kirken.

Indhold

Projektområdet.....	5
Kippinge Kirke.....	7
Udsigtsforhold og valg af fotostandpunkter.....	9
Visualiseringer.....	10
Samlende bemærkninger.....	22

Placering af vindmølleområdet
Målestok 1:60.000

Projektområdet

Det potentielle mølleområde ligger på det nordvestlige Falster, i et større ubebygget landområde mellem landsbyerne Vålse, Nørre Vedby, Øster Kippinge og Vester Kippinge.

De omkringliggende områder består af såkaldt bakket moræne-landskab. Terrænet her er, som i det meste af regionen omkring nord-Falster, præget af større, let udjævnede bakkepartier med en vis højde (op til 44 meter o.h.o. ved Bavnehøj), men uden dramatiske terrænspring. Det lerede, frugtbare underlag har fra gammel tid dannet grundlag for landbrug og bosættelse her, og kulturlandskabet bærer præg af mange tætliggende smålandsbyer og bebyggelser spredt ud over det åbne land.

Selve mølleområdet ligger i et ganske lavt og stort set fladt terræn (omkring 0 meter o.h.o.), der ligger som en lavning mellem Vålse, Nr. Vedby og Kippinge-området. Arealet her er oprindeligt havbund, som først efter opførslen af dæmningen ved Vålse Vig i 1800-tallet blev inddraget som landbrugsjord og gjort til en del af fastlandet. Området i og omkring mølleområdet er i dag derfor stort set ubebygget og ligger som et, noget atypisk for landskaberne på Falster i øvrigt, meget fladt og åbent landskabsrum med spredte beplantninger og læhegn.

Landskabsrummet mellem Vålse, Nørre Vedby og Kippinge-området passer på den måde udmærket til opstilling af høje møllestrukturer, som visuelt kræver noget fri plads omkring sig. Desuden giver en højspændingsledning, som løber på tværs af området i dag, et vist præg af teknisk karakter, som i sig selv passer udmærket med store vindmøller.

Området giver umiddelbart mulighed for opstilling af op til 3-4 stk. 150 meter høje 3 MW vindmøller.

Der er forskellige opstillingsmuligheder indenfor det udlagte mølleområde og i denne projektfase ingen konkrete beslutninger omkring dette. I visualiseringerne her er der taget udgangspunkt i en opstilling med 4 stk. 149 meter høje vindmøller opstillet i to parallelle rækker; en opstilling, som med den firkantede form udnytter mølleområdets udbredelse og vindpotentiale godt og giver god afstand fra møllerne til omkringliggende naboer.

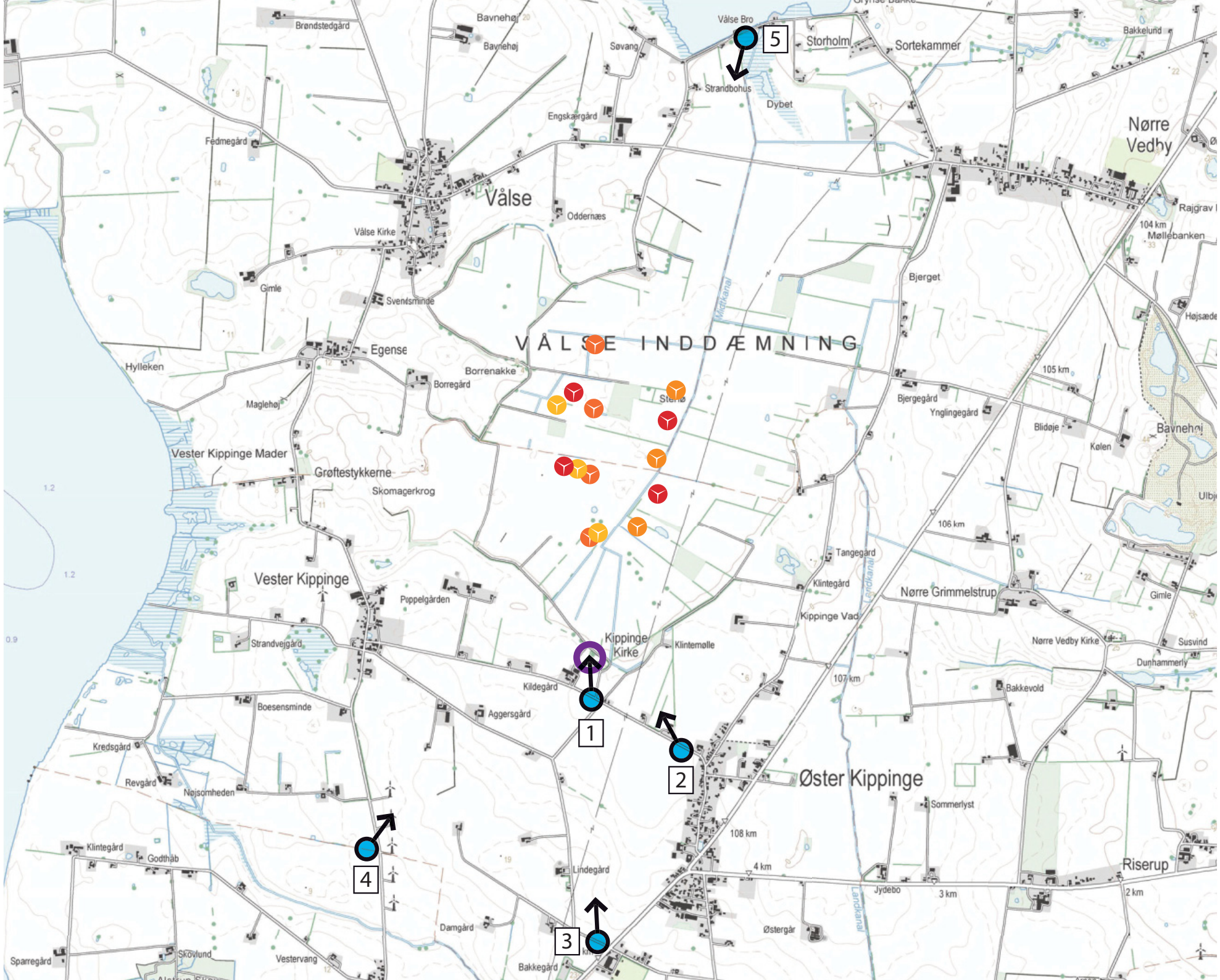

Kippinge Kirke, set fra Kippingevej

Kippinge Kirke

Kirken er oprindeligt en mindre sognekirke fra 1100-tallet. Kraftige ombygninger i 1500-tallet, herunder opførelse af tårn og våbenhus, har dog givet kirken det overvejende sengotiske udtryk med gennemgående rødt teglværk, som stadig præger kirken i dag. Kapellet vest for kirketårnet er en senere tilbygning men gennemført i samme tegl-materiale som de øvrige bygningsdele, og kirkebygningen giver i dag indtryk af en fin, samlet helhed, som afsluttes af et stort, imponerende kobbertag med spir, der giver kirketårnet en betydelig højde.

Kirken står helt frit i landskabet uden omgivende bebyggelser og kombineret med det relativt høje kirketårn har den derfor en betydelig synlighed fra de nære, omkringliggende landområder.

VÅSE INDDÆMNING

5

1

2

4

3

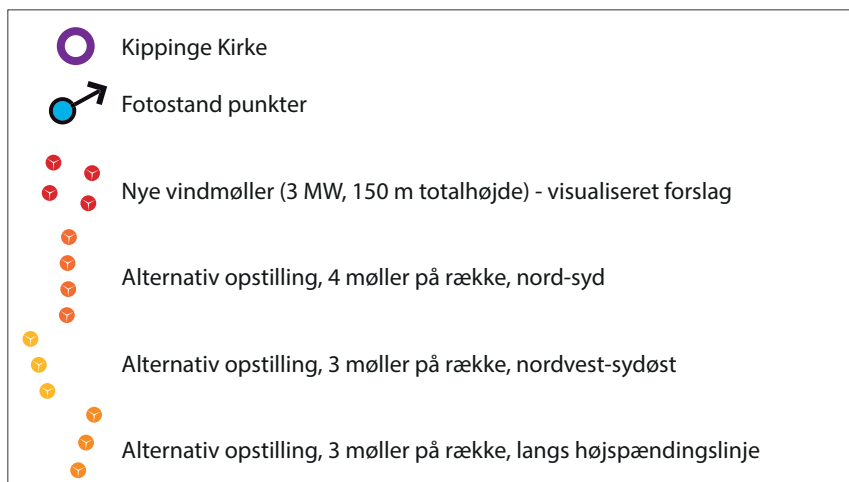
Udsigtsforhold og valg af fotostandpunkter

Det visuelle samspil mellem kirken og de nye vindmøller har som udgangspunkt kun en egentlig visuel/landskabsmæssig betydning fra steder, hvor både kirke og vindmøller er synlige på samme tid.

Særligt indsyn mod kirken fra vinkler, hvor møllerne vil være synlige i baggrunden, bag kirketårn og –bygning kan medføre visuelt komplicerede samspil.

Kippinge Kirke står, som mange landsbykirker typisk gør, som et ret markant og visuelt dominerende kulturhistorisk element i det nære område, og fungerer på den måde som et visuelt holdepunkt for oplevelsen af det lokale landskab. Når de store vindmøller er synlige tæt på, eller lige bagved, selve kirkebygningen, udfordres denne oplevelse af kirken som et markant, selvstændigt element i landskabsbilledet, væsentligt.

Modsatte side: Oversigt over fotostandpunkter, med mulige placeringer af vindmøller ift. forskellige opstillingsmuligheder
Målestok 1:25.000

I området her gælder det særligt for indsyn mod kirken fra syd, fra Kippingevej lige syd for kirkeområdet samt fra Herbergervej og Storstrømsvej på lidt længere afstand. Fotostandpunkterne er derfor særligt koncentreret omkring de lokale områder her, hvor den visuelle påvirkning af kirken vil have de største visuelle konsekvenser.

I retninger mod sydøst og sydvest vil afstanden mellem kirke og vindmøller efterhånden øges, indtil man ikke længere kan tale om et egentligt visuel samspil mellem de to elementer. Fra disse områder er synligheden af særligt kirken dog under alle omstændigheder ret begrænset; dels pga. den tætte bebyggelse i Øster Kippinge mod sydøst og dels pga. det højereliggende terræn på markerne mod sydvest, som begge skærmer for indsynet mod kirken. Der er dog medtaget fotostandpunkter for også at belyse dette.

Det samme gælder for områderne nord for kirken; man skal dog et godt stykke nordpå, mere end 2,5 km fra kirken på den anden side af det store ubebyggede mølleområde, for at finde de nærmeste landeveje og almindeligt offentligt tilgængelige områder her. På sådanne afstande syner kirken generelt af meget lidt, og det visuelle samspil med møllerne kan derfor kun siges at have ret begrænset betydning.

Visualiseringerne er baseret på en 149 meter høj vindmøllemodel (Siemens 3.0DD), med en tårnhøjde på 92,5 meter og en rotordiameter på 113 meter. Opstillingen med 4 stk. vindmøller opstillet i to parallelle rækker er umiddelbart, blandt flere andre muligheder for opstilling af 3-4 møller, den opstilling, som udnytter mølleområdets udbredelse og vindpotentiale bedst.

Visualiseringer

1 – Kippingevej, syd for Kippinge Kirke

Trafikanter langs Kippingevej passerer ret tæt forbi Kippinge Kirke, som ligger godt 150 meter nord for vejen, og i det åbne terræn ses hele kirkebygningen herfra, som et markant lokalt kulturelement midt i det åbne landskab.

På visualiseringen ses det, hvordan de nye vindmøller vil være markant synlige i området bag kirken, på hver side af kirketårnet, og med deres størrelse nå et godt stykke op over selve hovedbygningen. Der er fra den konkrete vinkel en lille afstand fra kirken til møllerne til højre i billedet og til venstre er de næsten helt skjulte bag allétræerne; møllerne vil dog under alle omstændigheder have en markant visuel påvirkning og oplevelsen af de roterende møllevinger vil virke forstyrrende for oplevelsen af kirkebygningen set herfra.

2 – Øster Kippinge, vestlige udkant

Generelt er der ikke udsyn mod kirken fra det meste af Øster Kippinge, hvor byens huse, træer og buskader skærmer af for udsigten ud mod det åbne land mod nordvest. Man skal derfor ud til landsbyens udkant mod vest for at kunne se kirketårnet forude, bag bygningerne i forgrunden.

Set herfra er der visuelt en vis afstand mellem de nye vindmøller og kirken, og man oplever ikke som sådan et tæt visuelt samspil mellem de to forskellige bygningsstrukturer. Møllerne vil derfor heller ikke have større landskabsmæssig betydning for oplevelsen af kirken - som under alle omstændigheder heller ikke har en videre visuelt dominerende rolle i landskabsbilledet set herfra, i forhold til de mange andre elementer i forgrunden.

3 – Storstrømsvej, syd for Øster Kippinge

Storstrømsvej er en af de mere betydelige trafikruter i området, og på en godt ½ km lang strækning frem mod Øster Kippinge er der rigtig fine udsigtsmuligheder ud over det åbne land i nordvest, og mod Kippinge Kirke på omkring 1,5 km afstand.

Visualiseringen viser, hvordan de nye møller vil være markant synlige i det store, åbne landskab bag kirkebygningen. En højspændingsledning tværs gennem området fylder i forvejen meget i landskabsbilledet, og påvirker også oplevelsen af kirken set herfra. De nye vindmøller vil ikke have en gavnlig virkning for oplevelsen af kirken set fra områderne

heromkring, men ændrer dog ikke ved den visuelle påvirkning fra ledningerne, som står her i forvejen. Kirkens betydning som landskabsmæssigt samlingspunkt har mindre betydning på denne afstand, hvor den syner af knap så meget, som fra områder tættere på, særligt Kippingevej og Herbergervej lige syd for kirkeområdet.

4 - Alstrupvej

Set fra områderne sydvest for Kippinge Kirke, dvs. primært Alstrup og Alstrupvej, er kirken knap nok synlig på grund af den lille bakkeformation henover markerne i mellemgrunden. Punktet er optaget fra et af de lidt mere højereliggende punkter langs Alstrupvej, hvor kirketårnet lige kan ses henover terrænet, til højre i billedet.

Som det ses på visualiseringen vil de nye vindmøller være tydeligt synlige og når et godt stykke op over det småbakkede terræn foran. Til gengæld kan det visuelle samspil med kirken ikke siges at have egentlig betydning, da den knap er synlig fra området her og ikke kan siges at have videre betydning for oplevelsen af det åbne marklandskab.

5 – Vålse Vig, ved dæmningen

Generelt fylder Kippinge Kirke ikke så meget i landskabet set fra nord. De nærmeste landeveje løber på mere end 2,5 km afstand, og på denne afstand vil kirken ofte være skjult af småkrat og beplantninger i forgrunden, ligesom udsynet mod Vålse Kirke, som står tættere på mod vest/sydvest, har mindst lige så stor betydning som oplevelsen af Kippinge Kirke. Punktet er optaget oppe fra dæmningen, hvor man står et par meter højere end det øvrige terræn og derfor har et udmærket udsyn ud over de flade, inddæmmede markstykker mod syd.

De nye vindmøller vil være markant synlige i mellemgrunden og med deres størrelse og skala langt overgå kirken i baggrunden. Den visuelt-landskabelige betydning af dette vil dog være ret begrænset, når kirken som her i forvejen ikke fylder meget i landskabsbilledet.

1

Kippingevej, syd for Kippinge Kirke - visualisering af 4 stk. 149 meter høje møller. Afstand til nærmeste mølle ca. 1,1 km

Øster Kippinge, vestlige udkant - visualisering af 4 stk. 149 meter høje møller. Afstand til nærmeste mølle ca. 1,4 km

Storstrømsvej, syd for Øster Kippinge - visualisering af 4 stk. 149 meter høje møller. Afstand til nærmeste mølle ca. 2,4 km

4

Alstrupvej - visualisering af 4 stk. 149 meter høje møller. Afstand til nærmeste mølle ca. 2,3 km

Vålse Vig, ved dæmningen - visualisering af 4 stk. 149 meter høje møller. Afstand til nærmeste mølle ca. 2,1 km

Samlende bemærkninger

Nye vindmøller i området sydøst for Vålse for have betydning for oplevelsen af Kippinge Kirke. Særligt fra flere områder langs vejstrækningerne lige syd for kirken, Kippingevej og Herbergervej, vil møllerne være tydeligt synlige bag kirkebygningen og på den måde virke visuelt forstyrrende for oplevelsen fra en række lokale punkter og områder her.

Til gengæld vil nye vindmøller ikke have større betydning for oplevelsen af kirken fra andre områder end lige syd for kirken. Fra sydvest og sydøst er der dels kun få punkter langs veje og almindeligt offentlige områder, hvorfra kirken overhovedet vil være synlig, og dels en vis visuel afstand mellem møller og kirke. Fra nord er afstanden til kirken fra de nærmeste landeveje så stor, at den ikke har landskabsmæssig betydning set herfra.

Ved en opstilling af store vindmøller i området nord for Kippinge Kirke kan det ikke undgås, at møllerne vil have en betydelig visuel indflydelse på oplevelsen af kirken set fra lokale områder syd for kirkeområdet. Forskellige muligheder for placeringer og møllestørrelser kan muligvis afbøde de visuelle konsekvenser en smule, men kan ikke forventes at ændre på det overordnede i, at møllerne vil være synlige i samspil med kirken. Man bør dog her være opmærksom på, at udsigtsmuligheder fra bestemte punkter kan være ret forskellige; fra nogle punkter vil møllerne være fuldt synlige og fra andre måske næsten tildækkede bag beplantninger og elementer i forgrunden. Det kan her anbefales at få afdækket, om der findes særligt markante udsigtspunkter (særligt i områderne syd for kirken), som bør prioriteres frem for andre. I så fald kan man også arbejde med variationer af opstillingsmønstre, som tilgodeser lige præcis udsigten fra disse punkter, på bekostning af væsentlige visuelle påvirkninger set fra andre, mindre væsentlige udsigtspunkter.

Generelt kan det også være en (lille) fordel, for eksempel i forhold til udsynet fra selve mølleområdet, at de nye møller så vidt muligt 'skubbes mod nord' og bruger den nordlige del af det potentielle opstillingsområde, for på den måde at øge afstanden mellem kirken og den nærmeste vindmølle.

Hvis området ved Vålse ønskes udnyttet til opstilling af vindmøller, som det er udlagt i kommuneplanen, må man acceptere en påvirkning af Kippinge Kirke for til gengæld at udnytte muligheden for produktion af grøn, bæredygtig energi. Naturstyrelsen har vetoret i sager som denne, men som udgangspunkt er det Guldborgsund Kommune (Byrådet), som selv træffer en politisk afgørelse om, hvilket hensyn, der bør veje tungest her. Kippinge Kirke er et meget gammelt kulturhistorisk levn, som har stået på stedet i snart 1000 år og må forventes at stå her lang tid endnu. Til sammenligning har vindmøllerne i det foreslåede projekt en forventet levetid på 25 år, og i et større historisk perspektiv kan møllerne nærmest betragtes som et øjebliksbillede. Når møllerne er udtjent, vil de nedtages helt og området retableres igen, hvorefter kirken atter vil stå som det eneste større kultur bærende element i området, og bygninger og kirkeområdet som helhed vil ikke bære spor af nogen art efter mølleanlægget.

